

Verantwoordelijke uitgever: Catherine Calmels, Fedichem, Diamant Building, Auguste Reyerslaan 80 - 1030 Brussel. 09/fed 02/2007 NL

10

VOORSTELLEN
VOOR VRIJGEMAAKTE
EN CONCURRENTIELE
ENERGIE MARKTEN...

Fedichem
Diamant Building
Auguste Reyerslaan 80
1030 Brussel
www.fedichem.be

Fedichem, de Federatie van de Chemische Industrie in België, is ervan **overtuigd dat de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkten op Europees niveau en de reële concurrentie tussen producenten en leveranciers die eruit zou moeten voortvloeien, de beste garantie blijft voor zowel competitieve prijzen als bevoorradingszekerheid**. Intussen bedreigt de gebrekkige werking van de energiemarkten (concentratie, dominantie, gebrek aan transparantie, prijsvormingsmechanismen...) de energie-intensieve industrie in België en in Europa, die aangepaste overgangsmaatregelen vraagt.

Fedichem pleit **voor een geharmoniseerd energiebeleid** op Europees niveau, dat rekening houdt met het concurrentievermogen van de bedrijven, de bevoorradingszekerheid en een effectief klimaatbeleid.

Om de werking van de elektriciteits- en gasmarkten te verbeteren, in de eerste plaats in België en in de zone die we samen met onze buurlanden vormen, en vervolgens in heel Europa, brengt **Fedichem 10 voorstellen** ter tafel →

- 1** Een niet-discriminerende toegang tot de netten voor het vervoer van gas en elektriciteit verzekeren
- 2** De werkingsregels van de nationale transportnetbeheerders harmoniseren
- 3** De onafhankelijkheid van de regulatoren vrijwaren
- 4** Aan alle dominante actoren transparantieverplichtingen opleggen
- 5** De dominantie van de historische actoren geleidelijk afbouwen
- 6** Evenwichtige prijsvormingsmechanismen uitwerken
- 7** Nieuwe investeringen stimuleren
- 8** De diversiteit van primaire energiebronnen voor de elektriciteitsproductie garanderen
- 9** Problemen verbonden met L-gas oplossen
- 10** De toegang tot aardgasopslag voor de industriële verbruikers verzekeren

EEN NIET-DISCRIMINERENDE TOEGANG TOT DE NETTEN VOOR HET VERVOER VAN GAS EN ELEKTRICITEIT VERZEKEREN

1

Fedichem vraagt een effectieve ontvlechting (“effective unbundling”) tussen enerzijds de producenten/leveranciers, en anderzijds de transportnetbeheerders (TNB’s) van gas en elektriciteit. In dat opzicht moet een dubbele doelstelling worden nagestreefd:

- een evenwichtige en niet-discriminerende behandeling verzekeren van alle actoren, gebruikers en/of investeerders, en in het bijzonder van de nieuwkomers in productie;
- de realisatie van de nodige investeringen in het transportnetwerk garanderen.

De TNB’s zijn noodzakelijke actoren voor een correct werkende markt. Dankzij de effectieve ontvlechting zullen concrete resultaten en doelstellingen bereikt kunnen worden op het vlak van de toegang tot het net en nieuwe investeringen.

Deze maatregel is bovendien van uitzonderlijk belang voor België, gezien de aanwezigheid binnen dezelfde privé-groep van zowel de dominante elektriciteitsproducent als aardgasinvoerder/-leverancier én de twee transportnetbeheerders.

Bovendien moet er eveneens een niet-discriminerende toegang verzekerd worden van alle actoren tot de ondersteunende diensten: balancing en back up.

DE WERKINGSREGELS VAN DE NATIONALE TRANSPORTNET-BEHEERDERS HARMONISEREN

2

De werking van de netten en koppelverbindingen moet geoptimaliseerd worden om tot een goede marktwerking te komen.

Daarom vraagt Fedichem dat de regels en de werking van de netbeheerders (met inbegrip van de allocatieregels) geharmoniseerd zouden worden op Europees niveau, met het oog op de volgende drie doelstellingen: optimaal gebruik van de bestaande capaciteiten, stabiliteit van de netten (beperking van congesties) en afstemming van nieuwe investeringen op de behoeften.

Fedichem adviseert een **(regionale) integratie van TNB’s of het creëren van een “super-TNB”**, die de noodzakelijke samenwerking tussen TNB’s kan opleggen om een goede marktwerking te garanderen.

DE ONAFHANKELIJKHEID VAN DE REGULATOREN VRIJWAREN

3

De 2de Europese richtlijn over de vrijmaking van de energiemarkten stelt dat een goede marktwerking o.a. afhankelijk is van de bevoegdheden en verantwoordelijkheid van de regulatoren.

Fedichem onderlijnt het belang van onafhankelijke regulatoren, die de netbeheerders daadwerkelijk de noodzakelijke investeringen kunnen opleggen.

Fedichem roept op tot een **nauwe samenwerking tussen regulatoren, en zelfs tot een (regionale) integratie van deze regulatoren.**

AAN ALLE DOMINANTE ACTOREN TRANSPARANTIE-VERPLICHTINGEN OPLEGGEN

4

Fedichem vraagt een verplichting tot transparantie voor elke dominante producent, elke dominante leverancier en de netbeheerders voor zowel transport als distributie van elektriciteit en gas, die trouwens gereguleerd zijn.

De informatie die publiek moet worden gemaakt, betreft o.a. onderhoudsplanningen, de beschikbare productiecapaciteiten, de gebruikte transportcapaciteit, de evaluatie van de toegewezen grenscapaciteit, ...

Deze transparantie is absoluut noodzakelijk om de marktwerking te vergemakkelijken. Zo kunnen alle actoren beschikken over dezelfde informatie.

DE DOMINANTIE VAN DE HISTORISCHE SPELERS GELEIDELIJK AFBOUWEN

5

Fedichem vraagt de dominantie van de historische spelers af te bouwen, maar dan door de relevante markt te vergroten eerder dan door de omvang van de bestaande spelers te verkleinen.

Het gaat er hier inderdaad om de schaalvoordelen te behouden die door de belangrijkste spelers gegenereerd worden door hun grote, gediversifieerde productieparks. Dit voorstel moet niettemin de bestaande contracten en het eigendomsrecht respecteren.

Fedichem stelt vast dat de maatregelen die in België reeds getroffen werden (zoals de “Virtual Power Plants” (VPP) of de “gas/capacity Releases Programs”.) niet geleid hebben tot de verhoopte resultaten. Fedichem onderlijnt in dat verband het belang van de praktische modaliteiten van zulke programma’s. Om de marktwerking te stimuleren, stelt Fedichem o.a. de mogelijkheid voor om “capacity swaps” op te leggen tussen de producenten, daar waar een gebrek aan transmissiecapaciteit op de grens aan de basis ligt van een weigering tot levering of prijsofferte.

EVENWICHTIGE PRIJSVORMINGSMECHANISMEN UITWERKEN

6

Fedichem vraagt de invoering van evenwichtige prijsvormingsmechanismen, zowel op korte als op lange termijn. Hiervoor moeten tegelijk de volgende twee doelstellingen worden nagestreefd:

- de organisatie van beurzen en/of hubs, gekenmerkt door een minimale transparantie, liquiditeit, onafhankelijkheid van de betrokken actoren... ;
- langetermijncontracten om de financiering van nieuwe capaciteiten mogelijk te maken, de zichtbaarheid en langetermijnstabiliteit van de prijzen te garanderen en om de onzekerheid verbonden aan de gebrekkige marktwerking te verminderen.

NIEUWE INVESTERINGEN STIMULEREN

7

Er moeten zo spoedig mogelijk nieuwe investeringen in bijkomende elektriciteitscentrales worden gerealiseerd. Zij zullen de bevoorradingszekerheid vergroten, de dominantie van de historische actoren verminderen en industriële partnerships begunstigen.

Om deze investeringen te stimuleren, dringt Fedichem aan op de noodzaak om de procedures voor het verkrijgen van vergunningen te vereenvoudigen, om de nettoegang voor nieuwkomers te vergemakkelijken, om aangepaste nettarieven in te voeren en een stabiel reglementair kader te verzekeren.

DE DIVERSITEIT VAN PRIMAIRE ENERGIE- BRONNEN VOOR DE ELEKTRICITEITS- PRODUCTIE GARANDEREN

8

De diversiteit van de primaire energiebronnen (steenkool, aardgas, nucleair, hernieuwbare energie...) dient absoluut gegarandeerd te worden om de nodige prijsstabiliteit en competitiviteit te verzekeren. Hierbij dient bovendien rekening te worden gehouden met de specifieke verbruikersprofielen, door een onderscheid te maken in de behoeften inzake basisbelasting vs. piekbelasting.

Deze diversiteit van primaire energiebronnen zal eveneens toelaten onze energieafhankelijkheid ten opzichte van het buitenland te verminderen en te diversifiëren.

Fedichem wenst alle opties open te houden en verzet zich tegen elke vorm van monocultuur van aardgas.

PROBLEMEN VERBONDEN MET L-GAS OPLOSSEN

9

Men stelt vast dat er vandaag slechts zeer weinig concurrentie heerst op de L-gasmarkt (gas met lage calorische waarde). Aangezien het bevoorradingscontract van België met GasUnie (NL) ten einde loopt in 2016, is het moment geschikt om de toekomstmogelijkheden van deze markt te analyseren en zo nodig in een overgangsfase te voorzien in de best mogelijke omstandigheden.

DE TOEGANG TOT AARDGASOPSLAG VOOR DE INDUSTRIËLE VERBRUIKERS VERZEKEREN

10

Alle geïnteresseerde industriële verbruikers en leveranciers moeten op niet-discriminerende wijze toegang kunnen krijgen tot aardgasopslag, zonder prioriteiten en/of privileges.

Fedichem benadrukt dat de opslagbehoeften van industriële verbruikers (relatief kleine volumes, korte duur, ...) totaal verschillen van die van de huishoudelijke noden (seizoenopslag in functie van de temperaturen).

OP KORTE TERMIJN ZIJN OVERGANGSMAAT- REGELEN ABSOLUUT NOODZAKELIJK!

Fedichem pleit voor de versnelling van het vrijmakingsproces via het snel uitvoeren van de **10** voorgestelde acties.

Zolang de energiemarkten evenwel niet correct werken, dringen overgangsmatregelen zich op **om de energie-intensieve industrie te vrijwaren**.

In België zouden deze maatregelen o.a. de vorm kunnen aannemen van aankoopconsortia of van langetermijncontracten op basis van de specifieke noden van de energie-intensieve industrie.

In het buitenland, o.a. in Frankrijk, Nederland, Spanje en Finland, worden gelijkaardige initiatieven genomen door een aantal groepen van bedrijven.

Naast de maatregelen voorgesteld in het kader van de vrijmaking van de markten, moeten eveneens:

- de **degressiviteit en de algemene plafonnering** georganiseerd worden **van alle meerkosten en taksen**, of ze nu een politieke, sociale of milieu-oorsprong hebben, op federaal en regionaal niveau;

- **preventieve of curatieve oplossingen gevonden worden voor de ongewenste impact van de "windfall profits"**, die een gevolg zijn van de invoering van het systeem van emissierechtenhandel (EU ETS). De impact van dit fenomeen op de elektriciteitsprijzen, die vandaag algemeen erkend wordt, wordt geschat op 0,5 tot 0,8 €/MWh voor elke €/ton CO₂.

- zo snel mogelijk de **aanbevelingen** van de Europese Commissie in haar "Energy Package" omgezet worden in operationele maatregelen.

MEER INFORMATIE OVER DE 10 VOORSTELLEN VAN FEDICHEM OM DE VRIJMAKING VAN DE ENERGIEMARKTEN TE VERBETEREN?

Peter Claes, Directeur-generaal Fedichem,
02 238 97 35, pclaes@fedichem.be